

A NÁCIZMUS NÉMETORSZÁGBAN

A WEIMAR KÖZTÁRSASÁG ARANYKORA

- 1919 – a vesztes háború után: demokratikus berendezkedés, de nincs erős központi hatalom
- jobb- és baloldali szélsőséges pártok megalakulnak: összecsapások, puccskísérletek
- 1925. Hindenburg tábornok a köztársasági elnök
- létrehozta a szociáldemokraták és a jobboldal koalícióját
- húszas évek második fele: gazdasági, politikai, diplomáciai kapcsolatok rendeződése
- Németország a modern kultúra központjává vált
- A náci párt a konszolidáció éveiben nem tudott jelentős párttá válni

A WEIMAR KÖZTÁRSASÁG VÁLSÁGA

- 1929-től: gazdasági válság: ipari termelés visszaesése, munkanélküliek számának növekedése
- Köv.: szélsőséges mozgalmak térnyerése és:
- A szociáldemokraták és a jobboldal koalíciójának felbomlása
- **A náci párt programja: Hitler: Mein Kampf**
- A német nép nyomorúságának az oka: a versailles-i béke (tördöfés-elmélet)
- A weimari köztársaság liberális programja
- Cél: Nagynémet Birodalom létrehozása: élettér létrehozása
- A németeket ért háborús sérelmek orvoslása
- A kisebbségben élő németek védelmezése
- Munkásoknak: munka és több bér
- Parasztságnak: földet
- Kisiparosok, kiskereskedők: a nagytőke visszaszorítása, adócsökkentés
- Társadalombiztosítás, egészségügy, oktatás fejlesztése
- Tőkéseknek: a marxizmus kiirtása, a szakszervezetek megszüntetése
- Tőkeellenesség: a zsidó, spekulatív tőke ellen - fajelmélet
- **1931. HARZBURGI FRONT** : a szélsőjobboldal (a náci párt, a Német Nemzeti Néppárt, a Hazafias Egyesületek Szövetsége, a Nemzetiszocialista Német Munkáspárt és a Stahlhelm (Rohamsisak) nevű nacionalista szervezet) - valamint a banktőke, a Ruhr-vidék iparmágnásai, a junkerek és a vezérkar koalíciója
- ok: a náci párt programja megegyezett ezeknek a köröknek az érdekeivel – leszámolás a baloldallal + a revizionista külpolitika
- Általános politikai helyzet a válságban: a szélsőséges mozgalmak térnyerése
⇒ KÖV: 1932 júliusi választások eredményei: a kommunista párt a szavazatok 14.3%-át,
A Nemzetiszocialista Német Munkáspárt a szavazatok 37.8%-át szerezte meg
- Hitler módszere: modern eszközök alkalmazása: propaganda (rádió, film), tömegpszichózis, megfélemlítés
- Köv.: 1933. január 30. Hitler kancellárrá való kinevezése
- OK: a legtöbb szavazatot az ő pártja szerezte meg
- Hitler koalíciós kormány élére kerül, alkotmányos úton (megnyerte a választásokat)

A NÁCI HATALOMÁTVÉTEL

- DE: Hitler a hatalom megragadására tört (bármilyen áron- azaz: a demokrácia felszámolásával)
 - új választások kiírása: márciusra
- 1933. február 27. : a Reichstag leégése – Lipcsei per: Georgi Dimitrov
- 1933. február 28: letartóztatások, a polgári szabadságjogok korlátozása rendeletben
- további terror: letartóztatások, gyilkosságok (az ellenzék megfélemlítésére irányul)
- Mégis: a náci párt a szavazatoknak csak 44%-át tudta megszerezni –de: a kommunista pártot betiltották, így a kommunistákra leadott szavazatokat megsemmisítették
- Köv.: **felhatalmazási törvény** –a nácik által beterjesztett törvényjavaslatot a Parlament elfogadta ⇒ ennek alapján a kancellár rendeletekkel kormányozhat
- Pártok, szakszervezetek betiltása: 1933. július- törvény: csak a náci párt működhet
- Munkafrontok létrehozása: a munkásokat és a munkavállalókat a náci párt vezetése alatt álló szervezetekbe tömörítették
- Sajtó és önkormányzatok is a náci párt ellenőrzése alatt
- Ellenzék: börtön, láger
- Kötelező munkaszolgálat bevezetése

HITLER HATALMÁNAK BIZTOSÍTÁSA

- SA: félkatonai szervezet (Sturmabteilung = rohamosztag)
- Vezető: Ernst Röhm
- 1933 – egymillió fizetett, hivatásos tag + három és félmillió tartalékos
- második forradalom követelése: a szociális ígéretek beváltása
- Hitler mellett: SS (Schutz-Staffel=Véderő) és Gestapó (Titkos Államrendőrség)
- 1934. június 29/30. Hosszú kések éjszakája – az SA megsemmisítése
- 1934. augusztus: Hitler vezér és kancellár (Hindenburg halála után)
- 1938 után: Hitler a hadsereg főparancsnoka is
- a német hadsereg új esküt tett: személy szerint Hitlerre

A TOTÁLIS DIKTATÚRA

- Az állam ellenőrzése minden területre kiterjed: kultúra, sajtó, oktatás, ifjúsági mozgalom
- Egyház: Hitler elhalasztja az egyházzal való leszámolást, de az egyházak működését korlátozzák
- Mindenkit náci jellegű szervezetekbe kényszerítettek
- Ifjúsági szervezetek: Jungvolk (10-14) és Hitlerjugend (14-18)
- Zsidóüldözések: 1935. nürnbergi törvények
- Zsidók megfosztása állampolgárságuktól – a velük való kapcsolat fajgyalázás
- 1938 november 9/10. Kristályéjszaka
- Utána a zsidókat utána 1 milliárd márka kifizetésére kötelezték a károk megtérítése céljából
- Gazdasági válság felszámolása: közmunkaprogram – autópályák építése
- Szociális juttatások: társadalombiztosítás, fizetett szabadság
- Fegyverkezés – iparfejlesztés
- KÖV.: termelés növekedése, munkanélküliség felszámolása

- Köv.: Hitler népszerűsége nőtt